

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยมีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน 3 หลักการ ได้แก่ หลักการรวมอำนาจไว้ที่หน่วยการปกครองส่วนกลาง คือ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ หลักแบ่งอำนาจ หมายถึง การแบ่งมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางเรื่องในเขตการปกครอง เช่น จังหวัด อำเภอ โดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลางเป็นผู้ปฏิบัติภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาจากส่วนกลาง และหลักการสุดท้ายคือ หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่ให้บางส่วนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของท้องถิ่นนั้นๆ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนหน่วยการปกครองพิเศษที่มี กฎหมายเฉพาะ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา นับว่าเป็นวัตถุประสงค์และนโยบายของ รัฐบาลที่จะให้ประชาชนได้ปกครองตนเองตามวิถีของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และยิ่งไปตามทฤษฎีแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ใดๆก็ตาม การกระจายอำนาจทางการปกครองนี้ ในบางครั้งรัฐบาลกลางอาจต้องสงวนไว้ไม่ว่าจะด้วย นโยบาย หรือความจำเป็น ความเหมาะสม รัฐบาลย่อมมีวิธีจะไม่กระจายอำนาจให้เต็มรูปแบบได้ และก็เป็นแนวคิดหรือทฤษฎี เช่นเดียวกันคือรัฐบาลอาจใช้วิธีแบ่งอำนาจทางการปกครองเท่านั้น ซึ่งการแบ่งอำนาจทางการปกครองนี้นับว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการกระจายอำนาจเท่านั้นเอง (ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2542 : 1)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กล่าวว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด มีบทบาทในการที่จะส่งเสริมความเป็นอยู่และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนในหลาย ๆ ด้าน และมีส่วนสำคัญในการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบาย ภาครัฐในเรื่องการกระจายอำนาจเพื่อให้บริการสาธารณะดำเนินได้อย่างรวดเร็วและประชาชน ได้รับประโยชน์มากที่สุด แต่ปัจจุบันการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะจากส่วน

ราชการอื่นให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้นจากหลายส่วนราชการซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในด้านการงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องพัฒนาระบบบริหารให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารภารกิจบริการสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและจัดบริการสาธารณะ ได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับความศรัทธาและที่พึงของประชาชนได้ (ขจรศักดิ์ ราติมานนท์. 2547 : 1)

ตามมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 ที่ระบุว่า “การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็นการกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ต้องมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณและการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติ หน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการแห่งวรรคหนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติได้” (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มีรายได้และมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง มีภารกิจให้บริการแก่ประชาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 มาตรา 67 อนุมาตรา (1) ถึง (9) โดยมีสาระสำคัญ คือ ด้านบริการขั้นพื้นฐานจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านสาธารณสุขอนามัยส่งเสริมการป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการศึกษาการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านสวัสดิการสังคมการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านสิ่งแวดล้อม มีการให้บริการด้านบรรณรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำ

ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จะมีการดำเนินตามนโยบายการกระจายอำนาจไปปฏิบัติ แต่ก็ยังประสบปัญหาการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน เช่น การจัดบริการสวัสดิการสังคมอาจเกิดความล่าช้า ไม่ทันใจของผู้มารับบริการ มีกฎระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานมากเกินไป การให้การต้อนรับหรือการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอาจไม่ดีเท่าที่ควร เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความคิดเห็นขึ้นมาในการให้บริการของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งอันเป็นประเด็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการดำเนินงานการให้บริการของส่วนสวัสดิการสังคม ซึ่งมีการปฏิบัติงานประกอบด้วย งานศูนย์เยาวชน งานกีฬา งานฝึกอบรมและพัฒนาการ งานศูนย์วัฒนธรรมงานสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชราและ ผู้พิการ งานส่งเสริมสุขภาพ งานข้อมูล ฝึกอบรมอาชีพพัฒนาศักยภาพกลุ่ม ส่งเสริมทุนกลุ่มอาชีพดำเนินการ ถือเป็นส่วนงานที่มีการกิจหลักในการให้บริการประชาชน ที่ครอบคลุมกลุ่มบุคคลทุกเพศ วัย สถานะ และอาชีพ มีความหลากหลายด้านวิธีการและเทคนิคของการให้บริการ รวมทั้งต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานและบุคคลอื่นภายนอก หากการดำเนินการให้บริการในส่วนงานสวัสดิการสังคม ทำให้ประชาชนเกิดความคิดเห็นต่อการให้บริการ ซึ่งส่งผลถึงภาพลักษณ์ขององค์กร โดยรวมด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย, 2556 : 3)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นประชาชนคนหนึ่งของตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง การจัดการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อจะนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย ไปเสนอแนะ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย ได้ทำการปรับปรุงและพัฒนาการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดของประชาชนผู้รับบริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อการศึกษาระดับการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล

บ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาจากองค์ประกอบด้านสวัสดิการสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548 : 20 – 22) ดังนี้

- 1.1 ด้านการศึกษา
- 1.2 ด้านสุขภาพอนามัย
- 1.3 ด้านที่อยู่อาศัย
- 1.4 ด้านการทำงานและการมีรายได้
- 1.5 ด้านนันทนาการ
- 1.6 ด้านกระบวนการยุติธรรม
- 1.7 ด้านการบริการสังคมทั่วไป

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 17 หมู่บ้าน จำนวน 7,433 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย. 2556 : 6)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ใน พ.ศ. 2556 จำนวน 380 คน ซึ่งได้มาโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973 : 727)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้วิจัย ณ เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 17 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านหนองเต้ หมู่ที่ 2 บ้านตลาด หมู่ที่ 3 บ้านโนนโพธิ์ หมู่ที่ 4 บ้านหวาย หมู่ที่ 5 บ้านหนองคลอง หมู่ที่ 6 บ้านเปลือย หมู่ที่ 7 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสำราญ หมู่ที่ 9 บ้านมะแซว หมู่ที่ 10 บ้านหนองโจ้ง หมู่ที่ 11 บ้านหวายน้อย หมู่ที่ 12 บ้านหัวนาคำ หมู่ที่ 13 บ้านดอนมันน้ำ หมู่ที่ 14 บ้านวังทอง หมู่ที่ 15 บ้านโนนแคนหมู่ที่ 16 บ้านหนองไผ่ใต้ และหมู่ที่ 17 บ้านคลองใหม่

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือน มกราคม 2558 – มีนาคม 2558

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ

5.1.1 เพศ

5.1.2 อายุ

5.1.3 ระดับการศึกษา

5.1.4 อาชีพ

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาจากองค์ประกอบด้านสวัสดิการสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548 : 20 – 22) ดังนี้

- 5.2.1 ด้านการศึกษา
- 5.2.2 ด้านสุขภาพอนามัย
- 5.2.3 ด้านที่อยู่อาศัย
- 5.2.4 ด้านการทำงานและการมีรายได้
- 5.2.5 ด้านนันทนาการ
- 5.2.6 ด้านกระบวนการยุติธรรม
- 5.2.7 ด้านการบริการสังคมทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ใช้นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึง ความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความเชื่อ ที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปลผลเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ต่างๆ อาจมี แนวโน้มที่จะมีความเห็นทั้งทางบวกและทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในงานวิจัยครั้งนี้หมายถึง การจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

3. การจัดบริการสวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดบริการสวัสดิการสังคมตามมาตรฐาน ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้ในระดับมาตรฐานและ ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี ซึ่งมีองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมมีอยู่ 7 ด้าน ดังนี้

3.1 สวัสดิการด้านการศึกษา หมายความว่า สิ่งที่ประชาชนพึงได้รับในการส่งเสริม พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ จัดให้มีศูนย์เด็กเล็ก / ศูนย์ กศน. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ศูนย์ประชาสัมพันธ์ / ศูนย์การเรียนรู้ ฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน แจกจ่ายหนังสือพิมพ์ให้แก่ทุกชุมชน เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อ ต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่น

ห่างไกล หรือด้อยโอกาส ก็พึงจะต้องได้รับบริการการศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัดเหล่านั้นทั้งนี้ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

3.2 สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย หมายความว่าถึง สิ่งที่ประชาชนพึงได้รับ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การส่งเสริมพัฒนา สุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ออกหน่วยตรวจสุขภาพประจำปี มีกลุ่ม อสม. เข้าเยี่ยมดูแลประชาชน มีรถรับ – ส่งเคลื่อนที่ฉุกเฉิน ไปยังสถานพยาบาล การอบรมเกี่ยวกับโรคภัยแรงต่างๆ เพื่อให้ประชาชนรู้จักป้องกันและดูแลรักษาเบื้องต้น และประกวดหมู่บ้านสุขภาพดีตัวอย่าง ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อยคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อ ต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล หรือด้อยโอกาส ก็พึงจะต้องได้รับบริการสวัสดิการ สังคม ด้านสุขภาพอนามัย ที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง เสมอภาค เป็นธรรมสอดคล้องกับ ความต้องการ และสถานการณ์ปัญหาของบุคคลกลุ่มบุคคล และประชาชน

3.3 สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรตามอัตภาพเพื่อช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในตนเองเดียวกัน ประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มา มีการให้เจ้าหน้าที่ออกพื้นที่ซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่เสื่อมโทรม สภาพแวดล้อมชุมชนน่าอยู่ ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารให้แก่ ประชาชน แนะนำการก่อสร้างที่อยู่อาศัยตามพระราชบัญญัติก่อสร้างอาคาร ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อ ต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล หรือด้อยโอกาส อย่างน้อยที่สุดที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัย ความมั่นคง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีสภาพเสื่อมโทรมแออัด มีมลพิษ เสี่ยงต่อภัยพิบัติ เสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

3.4 สวัสดิการด้านการงานและการมีรายได้ หมายความว่าถึง การที่ประชาชนมีงานที่ก่อเกิดรายได้อย่างน้อยต้องเพียงพอแก่การดำรงชีพ ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรในชุมชน เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ การผลิตและจำหน่ายสินค้าโอท็อปของชุมชน สนับสนุนงานฝีมือในชุมชน การเป็นวิทยากรการอบรมวันละบาท/กองทุนฌาปนกิจ โดยงานที่ทำจะต้องมีสวัสดิการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และงานที่ทำต้องไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ อุบัติภัยต่าง ๆ

อีกทั้งต้องไม่ใช่งานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมาย ประชาชนมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำและมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้น ๆ ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาต่างความเชื่อ ต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล หรือด้อยโอกาส ก็พึงจะต้องได้รับรายได้และสวัสดิการจากการทำงานอย่างเสมอภาคเท่าเทียม และยุติธรรม ทั้งนี้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มรวมตัวกันปกป้องผลประโยชน์ของตนในรูปของสหภาพแรงงาน เมื่อมีการเลือกปฏิบัติหรือไม่ได้รับความยุติธรรมในเรื่องรายได้

3.5 สวัสดิการด้านนันทนาการ หมายความว่า การที่ประชาชนมีกิจกรรม

นันทนาการ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจอย่างมีคุณภาพ การแข่งขันกีฬาประจำระหว่างชุมชน มีสวนสาธารณะชุมชน การไปทัศนศึกษา การแสดงออกในงานประเพณี การแข่งขันเต้นแอโรบิกโดยกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ไม่เป็นการทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรม และไม่ผิดกฎหมายไม่เป็นการเอาัดเอาเปรียบละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกลุ่มอื่นๆ ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล หรือด้อยโอกาส

3.6 สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม หมายถึง การที่ประชาชนได้รับการคุ้มครอง

ตามกฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ มีนิติกรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านคดีความ ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐาน สามารถเข้าถึงบริการที่รัฐจัดให้ และได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมเป็นผู้ยากจน ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความคิดหรือด้อยโอกาส

3.7 สวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป หมายถึง การให้บริการแก่ประชาชน

โดยเฉพาะผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อช่วยสร้างเสริม กิจกรรมทางศาสนา การสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ การออกเก็บขยะตามชุมชน มีเจ้าหน้าที่ออกนอกสถานที่เพื่อจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหมู่บ้าน และจัดเก็บภาษีต่างๆ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่อัตภาพ

4. เพศ หมายถึง ลักษณะทางชีววิทยาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น

เพศชาย และเพศหญิง

5. อายุ หมายถึง ระดับอายุจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาซึ่งตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

6. ระดับการศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาระดับชั้นหรือหลักสูตรที่สำเร็จ
ของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม

7. อาชีพ หมายถึง การทำมาหากิน ทำธุรกิจ ตามความชอบหรือความถนัด ได้รับ
ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน

8. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ
ในงานวิจัยครั้งนี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวาย อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับความคิดเห็นและสถานภาพของประชาชนที่ต่างกันกับความ
คิดเห็นของประชาชนในการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว
สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลต่อไป

2. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนในการ
จัดบริการสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยเป็นประโยชน์สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล
เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ